

Härbre, Hille hembygdsgård, Gästrikland

Dendrokronologisk undersökning

av Torbjörn Axelson, juni 2012

Tidigt på morgonen den 9 juni 2012 tog jag med tillväxtborr (5 mm) prov ur några stockar i det härbre som finns på Hille hembygdsgård, [60° 44' 22.1" N, 17° 11' 6.9" E](#). Proven togs underifrån, dels genom mushyllor, syllstock och i golvplankor. Härbret är flyttad från Råhällan 1950.¹ Det primära syftet med provtagningen var att under den begränsade tid som stod till buds samla material till en användbar och fritt tillgänglig referens-kronologi för södra Gästriklands kustland. Vid provtagningstillfället insåg jag inte att härbret kommer innifrån landet, och att träden sannolikt vuxit på kanske 80-100 meter över havet, och att proven därför inte är lämpliga att inkluderas i kustlandskronologin. Då jag inte hade möjlighet att komma in i härbret, togs proven underifrån, vilket medför att de är kraftigt suboptimala för slutsatser rörande bodens byggandshistoria. Jag vill ändå redovisa de iakttagelser jag kunnat göra utifrån det sparsamma materialet. Följande prov togs:

Härbret.

Stock	provnr.	Status	Intervall	fällningsdatum
Mushyllor (B1,D1)	X010a,b	Vankant kan inte fastställas	1528-1773	efter 1773
B2	X011a		1713-1773	vinter 1773/74
C1	X012a	Yttersta ringen delvis bortvittrad	110 ringar	Kunde ej dateras
Golvplanka	X015a	Starkt vittrad yta	1619-1759	efter 1760
Golvplanka	X016a	Starkt vittrad yta	1650-1760	efter 1766

De fåtaliga proven ger en möjlig datering av boden till mitten av 1770-talet (tidigast 1774), men om den är representativ för hela härbret kan naturligtvis inte avgöras utifrån de fåtaliga proven. Golvplankorna har en starkt vittrad yta, och mycket tätvuxen/tynande yttersta ved, med ringar till åtminstone efter 1760 respektive 1766, och kan mycket väl vara samtida med mushyllor och B2.

Noter

- ¹ Hille hembygdsförening: http://www.hillehembygd.se/?page_id=44

Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

Korrelationsvärden

Cybis CDendro, Algorithm: P2Yrs: Proportion of last two years growth (2,0,T)
Correlations between best available references and X01-HärbreHille dated to 1773 with corr >= 0,42 and with overlap >= 245
Results sorted according to decreasing correlation coefficient values.

	T-	Over		
	Corr	Test	lap	
all...	0,58	11,17	245	based on 10 members
Kungsber	0,52	9,48	245	Kungsberg-Järbo-Lumsheden, Gästrikland
SödraDal	0,51	9,27	245	Södra Dalarna
GvleC-pi	0,51	9,17	245	Hamrånge & Hille, Gästrikland (east)
swed305	0,51	9,13	245	Björbo, Dalarna
FlodaSn0	0,49	8,77	245	Floda sn, Dalarna (mainly Björbo) (ej swed305)
se007	0,48	8,50	245	Dalarna region (Lunds Universitet, "extraterrestrial")
GagnefSo	0,46	8,06	245	Gagnef-Djura
Sfsn-PIS	0,46	8,04	245	Säfsnäs socken, Dalarna
Grangard	0,43	7,38	245	Grangårde, Dalarna
Bingsjo_	0,42	7,25	245	Bingsjö Dalarna, Klockargårdens storstuga

Mätvärden (rådata)

X01	1	Härbre fr Råhällan, nu Hille hembygdsg, Gästrikland	PISY
X01	2	Sweden	Pinus sylvestris 80m 6049N1656E 1528 1773
X01	3	T. Axelson	
X01	####	current location: 60.739469,17.185253	
X010a	1544	101	89 89 94 87 94
X010a	1550	67	71 65 76 75 76 95 87 87 78
X010a	1560	80	54 55 57 66 66 88 80 76 64
X010a	1570	67	66 91 103 89 76 107 89 103 84
X010a	1580	68	64 53 65 64 62 56 52 50 60

X010a	1590	55	59	52	43	61	59	52	56	59	33
X010a	1600	46	38	44	46	53	61	51	58	43	62
X010a	1610	30	59	54	42	40	37	46	62	48	56
X010a	1620	59	52	44	50	38	70	53	44	36	42
X010a	1630	30	40	33	31	43	25	33	34	33	37
X010a	1640	41	32	21	34	43	44	43	48	46	44
X010a	1650	42	25	26	16	25	20	17	15	16	14
X010a	1660	25	30	19	34	38	60	47	46	49	44
X010a	1670	48	42	46	51	37	33	44	38	46	49
X010a	1680	49	61	55	78	77	46	61	43	19	32
X010a	1690	43	53	53	-999	-999	-999	-999	-999	-999	-999
X010a	1700	-999	-999	85	75	46	58	65	55	63	49
X010a	1710	50	59	62	55	58	101	111	88	66	62
X010a	1720	66	54	75	69	61	66	58	75	55	70
X010a	1730	76	50	49	50	65	60	46	50	57	50
X010a	1740	35	23	44	39	40	33	31	38	41	33
X010a	1750	29	31	35	56	48	69	59	52	39	39
X010a	1760	41	60	50	44	52	48	62	62	40	50
X010a	1770	44	39	46	40	999					
X010a	####	Mushylla B, 2 fragment - mellanliggande saknas. om vk kan ej avgöras									
X010b	1528	107	98								
X010b	1530	85	76	110	127	148	148	73	16	12	25
X010b	1540	37	58	56	67	58	63	71	136	113	73
X010b	1550	63	71	69	69	46	65	64	72	79	66
X010b	1560	89	68	49	48	62	51	82	75	74	68
X010b	1570	64	84	84	82	74	115	102	113	113	103
X010b	1580	87	91	55	73	94	85	47	47	46	49
X010b	1590	63	56	49	44	59	66	57	61	71	55
X010b	1600	35	41	40	44	56	107	71	69	69	64
X010b	1610	71	72	51	42	45	50	78	85	65	67
X010b	1620	73	60	54	46	44	34	36	28	27	42
X010b	1630	17	30	17	29	58	42	55	48	54	58
X010b	1640	66	40	25	30	37	36	36	35	42	33
X010b	1650	43	26	30	19	31	28	19	23	17	14
X010b	1660	24	25	15	29	31	46	29	28	27	26
X010b	1670	999									
X010b	####	+>8 (splint saknas?). Mushylla D. samma träd som mushyllaB: X013a-->X010b									
X011a	1713	295	310	286	255	188	198	191			
X011a	1720	232	167	285	273	198	157	122	112	131	175
X011a	1730	176	136	176	172	175	123	115	78	87	81
X011a	1740	67	41	69	64	63	59	50	52	54	35
X011a	1750	42	54	70	71	85	91	65	59	55	58
X011a	1760	56	74	80	72	76	54	62	65	64	66
X011a	1770	55	40	63	44	999					
X011a	####	Vk, B2, Härbre Hille hbgård									
X015a	1619	93									
X015a	1620	117	96	75	81	78	94	75	58	77	67
X015a	1630	69	66	78	67	76	57	68	76	67	69
X015a	1640	72	68	85	66	62	69	59	56	71	56
X015a	1650	38	42	41	42	45	54	52	50	53	29
X015a	1660	22	23	66	84	105	103	100	87	93	88
X015a	1670	92	72	50	56	51	51	55	49	57	54
X015a	1680	67	83	57	76	62	36	42	28	19	27
X015a	1690	44	53	52	40	51	41	44	53	67	77
X015a	1700	86	66	89	65	52	55	60	61	52	33
X015a	1710	60	57	56	67	51	69	62	61	51	50
X015a	1720	48	48	61	73	56	44	32	51	49	50
X015a	1730	46	40	44	42	50	48	41	39	52	48
X015a	1740	46	28	52	46	44	50	49	39	40	46
X015a	1750	52	35	43	60	51	61	49	34	46	63
X015a	1760	999									
X015a	####	+>1, Härbre, Hille hbgård, golvplanka									
X016a	1650	113	140	103	84	65	45	43	32	36	50
X016a	1660	68	80	86	114	142	137	121	109	135	94
X016a	1670	91	119	162	141	71	87	114	102	126	95
X016a	1680	117	117	106	128	103	89	129	56	42	56
X016a	1690	57	87	94	72	85	97	96	81	87	85
X016a	1700	86	77	122	98	57	64	61	53	71	40
X016a	1710	46	67	63	61	58	65	76	65	55	44
X016a	1720	51	54	66	53	49	44	44	55	44	44
X016a	1730	51	41	40	33	33	33	37	38	41	33
X016a	1740	33	14	41	31	36	34	37	35	45	35
X016a	1750	33	45	32	30	37	48	32	29	32	36
X016a	1760	32	999								
X016a	####	+>5									